

OKULDA ŞİDDET VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Son yıllarda okullarda şiddet ve kavga görüntülerinde ciddi artışlar meydana geldiği görülmektedir. Okullarda ve okul önlerinde yaşanan olaylarda her gün çok sayıda öğrenci ve öğretmen yaralanmaktadır. Okullarda yaşanan şiddet olaylarının tırmanışa geçmesi sonucunda yüzlerce şiddet olayı meydana gelmiş ve bu olaylarda çok sayıda öğrenci ve öğretmen hayatını kaybetmiştir. Okullarda yaşanan şiddetin giderek artması, Türkiye’de eğitim sisteminin çok ciddi bir tehdit ile karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Okullarda yaşanan şiddet olaylarının her geçen gün büyümesi, acil çözüm üretilmediği sürece olayların artarak devam edeceğinin işaretlerini vermektedir. İlköğretim okulları ve liselerde artan öğrenci kavgaları, bazı velilerin sorun çözmek adına okulu basmaları, öğretmen ve öğrencilere şiddet uygulanması gibi olaylar artık olağan hale gelmiştir.

Bu durumun çeşitli nedenleri vardır. Özellikle son yıllarda toplumdaki gelir adaletsizliğinin ve yoksullaşma oranının artması; göç nedeniyle başta büyük kentler olmak üzere çeşitli yerleşim birimlerinde oluşan kontrolsüz yapılaşma ve yerel düzeyde kendi yönetim düzeneklerini oluşturan mafya benzeri grupların sayısındaki artış; işsizlik olgusu, gelecek kaygısı ve gençler arasında sisteme dönük güvenin aşınması; kültürel yozlaşma ve yabancılaşma; kalabalık sınıflar; yazılı basın ve görsel medyanın şiddet unsurları içeren programlarındaki artış, ilk akla gelen nedenlerdir.

Öncelikle kabul etmek gerekir ki okullarımızın bu duruma gelmesinde başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere tüm yetkililerin, hatta toplumun tüm kesimlerinin sorumluluğu vardır. Toplum olarak hayatımızın her aşamasında yer alan şiddet olgusu, sonunda eğitim yuvaları olan okullarımızı da kuşatmış ve ölümlü sonuçlanan üzücü olayların yaşanmasına neden olmuştur.

Son günlerde okullarda öğrenci ve öğretmenlerin maruz kaldıkları şiddet olaylarını geleceğe yönelik hem tehdit hem de önemli bir uyarı olarak değerlendirmek gerekir. Günümüzde öğrencilerin mafya dizileri, aksiyon, macera, gerilim, korku türünde filmleri izlemeyi tercih etmesi, yine internet kafelerde savaş ve dövüş oyunlarının gençler tarafından öncelikle tercih edilmesi anlamlıdır.

Türkiye’de okullarda şu anda tahmin edemeyeceğimiz oranda çeteleşme söz konusudur. Öğrenciler yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunlardan kaynaklı hırçınlıklarını okul ortamında yarattıkları gruplaşmalar ile farklı alanlara yansıtma eğilimine girmektedir. Pek çok genç, sinema, tv gibi kitle iletişim araçlarından aldığı ve önüne sunulan dünyadan yaptığı çıkarımlarla kısa yoldan önemli biri olmak istemektedir. Sinema ve TV’lerdeki mafya ve çete içerikli filmlerin de etkisiyle okul ortamlarında yaygın olarak çeteleşme yaşanmakta, bu da yaşanan şiddet olaylarının ciddi boyutlara ulaşmasına neden olmaktadır.

Günümüz gençliği, içtiği sigaradan, taşıdığı çakıdan, kendisince yarattığı etki alanından kaynaklı olarak bir güç olduğunu düşünmektedir. Gençlerin asıl çatışma mekanları okul dışları olmasına karşın okul içlerinde de küçümsenmeyecek oranda bıçakla yaralama, hatta öldürme gibi farklı boyutlarda şiddet olayları yaşanmaya başlamıştır.

Sorunu çözmek, günü birlik müdahalelerle değil, uzun vadeli eğitim politikalarıyla mümkündür. Bunun için başta öğrenci ve eğitim emekçileri olmak üzere, eğitimin tüm bileşenlerine yönelik olarak kültürel, sosyal yönden tatmin edecek altyapı çalışmalarının hızlı bir biçimde gerçekleştirilmesi şarttır. Ayrıca okullarda rehberlik hizmetlerinin işletilmesi ve buralardaki yetersiz personel sayılarının giderilmesi gerekmektedir. Veli, öğrenci, öğretmen eğitimi önem kazanmaktadır. Çünkü gençliği anlama, algılama, sorunlarına çözüm üretebilmek ve bu alandaki yetenekleri açığa çıkarmak için eğitimin ne kadar önemli olduğu ortadadır. Okul içinde özel güvenlik birimleri veya okul çevresine polis yığarak sorunu kolluk kuvvetleri ile çözmek sorunu başka yerlere havale etmekten başka bir işe yaramayacaktır.

Eğitim Sen olarak, okullarda yaşanan şiddet olaylarının önüne geçebilmek için, ilgili tüm kesimleri sorumlu davranmaya çağırıyoruz. Sendikalar, eğitim örgütleri, öğrenci ve velilerle birlikte herkes, okullarda şiddeti azaltmak için üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeli ve acilen bir “kriz masası”

oluşturulmalıdır. Bu noktada, şiddetin hiçbir biçiminin toplumda kabul görmediğinin vurgulanması önemlidir. Eğitim emekçilerinin, öğrencilerin ve velilerin arkalarında toplumun ve eğitim örgütlerinin desteğini hissetmeye ihtiyaçları vardır. Her okulun şiddetle mücadele etmek için alınması gereken somut önlemleri, ne yapılacağını ve nasıl önleneceğini gösteren bir eylem planı olmalıdır.

Sorunun Çözümüne Yönelik Önerilerimiz

- ❖ Okulda şiddet, erişkinlerin tepkisel yaşamının en açık bir şekilde görünen şekillerinden birisidir. Çocuk ve gençlerin hem şiddetin uygulayıcısı, hem de şiddetin mağduru olduğuna dikkat edilmelidir. Bu nedenle okullarda yaşanan şiddet olayları hem psikolojik, hem de sosyolojik bir sorun olarak ele alınmalıdır.
- ❖ Saldırgan çocukların aileleri üzerine yapılan akademik çalışmalarda en çok dikkati çeken özelliklerden biri de babaların annelere ağır bir şekilde fiziksel şiddet uygulamalarıdır. Bu da şiddeti beslemektedir. Çocuklar şiddet uygulayan ebeveynlerini model aldıklarından dolayı, onları taklit etmektedirler. Çocuk yaşlardaki taklitler, gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde gerçek davranışlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan, aile içi şiddetin önüne geçecek mekanizmalar oluşturulmalı, aile ve çocuk eğitim kurumları geliştirilerek yaygınlaştırılmalıdır. Ayrıca davranış bozuklukları sergileyen çocuklar, psikolojik destek almalı, bu noktada devlet gerekli maddi olanakları seferber etmelidir.
- ❖ Okulda şiddetin önlenmesi için, sorun fark edildiğinde gecikmeksizin müdahalenin yapılması gerekmektedir. Müdahalenin yöntemi önemlidir. Temel amaç sorunu anlamak ve en etkin müdahale yöntemini uygulamaktır. Korkutma, bastırma, ayıplamanın uzun vadede çözüm olmadığı bilinmektedir.
- ❖ Öğrenciler arasında alkol ve uyuşturucu kullanımının yaygınlaşması da şiddet olaylarını arttırmaktadır. Zararlı alışkanlıklar öğrencilerin muhakemelerini olumsuz yönde etkilemektedir.
- ❖ Okulda şiddetin önlenmesinde rehberlik uzmanlarının rolü önemlidir. Rehberlik uzmanı ile sorunlu öğrencilerin yapıcı görüşmeleri, öğrencilerin yaşam tarzlarının değişmesinde önemli bir rol oynayabilir. Rehberlik hizmetlerinin önemsenmesi ve yaygınlaştırılması şiddet sorunun çözümünde önemli bir adım olacaktır.
- ❖ Erken uyarı işaretlerini bilmek ve potansiyel şiddet oluşturacak davranışları fark etmek ve bu işaretleri gösteren çocukları teşhis etmek gerekir. Bu süreçte, mutlaka krize müdahale planı yapılmalı, ani gelen travmalara karşı nasıl davranılması, şiddet davranışı karşısında neler yapılması gerektiği bu planda bulunmalıdır.
- ❖ Çocuklarımızın içinde buldukları toplumsal çevreye özen gösterilmeli, davranış bozukluğunun kökeninde toplumsal çevrenin nasıl bir rol oynadığı irdelenmelidir. İçinde bulunulan çevre suç işlemeye itiyorsa, çevre değiştirilmelidir.
- ❖ Kimsesiz ve korumasız çocuklar, devlet tarafından koruma altına alınmalı ve çocuk ıslah evleri birer cezaevi olmaktan çıkarılıp eğitim ve öğretim kurumlarına dönüştürülmelidir.
- ❖ Göç, planlı kentleşme ve nüfus planlamasına dönük olarak, sürekliliği olan ve sağlıklı işleyen eğitim ve bilgilendirme mekanizması oluşturulmalı, göç eden ailelerin çocuklarının yeni toplumsal çevrelerine uyum sağlamaları için gerekli psikolojik destek sağlanmalıdır.
- ❖ Öğretmenlerimizin topluma yansıyan şiddet dalgasının geriletilmesinde önemli bir rolleri vardır. Bu bakımdan, okulları esir alan şiddet ve çeteleşme olgusunun önüne geçmek için eğitim-öğretim kurumlarında suç ve ceza kavramı üzerine bilgilendirici, eğitici, açıklayıcı etkinlikler düzenlenmelidir.